

ABONAMENTUL

Un an . 28 Cor.
Un jum. . 14
Pe o lună . 2.40

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

Duhul cel rău.

— Autorizat și congresul ruselor. —

În numele iubirii universale, o seamă de personalități eminente ale occidentului, oameni cari reprezintă în chip strălucit conștiința Europei moderne, au trimis o scrisoare binecuvântată către toate neamurile pământului. Solia a fost ascultată și trimișii noroadelor din cele cinci continente s'au întrunit la Londra, ca să așeză în această capitală a globului o linie minunată, care să lumineze adânc în viitor, însemnând un larg orizon de speranțe și fericiri, azi încă abia întrezărit de neamul omenesc.

În frământarea universală a sufletului omenesc e un moment de pace și noroc acesta, căci îndulcește pentru o clipă suferințele străvechi, împarte mângăieri și vorbe de încurajare celor îngenunchiați de nedreptate și înalță spiritul omenesc spre stelele cele mai depărtate ale evoluției sale.

A fost numai firesc deci ca la acest sobor al neamurilor să ne trimitem și noi reprezentanții. Suntem și noi însetați de mângăiere și puține sunt popoarele cari să aibă o mai adâncă înțelegere pentru tinerile supreme ale umanității decât noi, pentru că înțelegerea aceasta numai din taina unui suflet purificat prin grele suferințe poate să răsară. Sufletul românesc se deschide larg și poate să cuprindă încreștând strălucirea idealului etern al iubirii universale. Firește, el vede imensa de-

părtare care desparte omenirea de acest ideal. Calvaarul veacurilor ce trebuie să mai treacă nu-l înspăimântă însă.

Ne dăm prea bine seamă că oricât de mari au fost silințele pentru succesul congresului dela Londra și oricât de generoase conștiințele inițiatorilor, rezultatele congresului nu vor avea decât o importanță de ordin pur platonice și că aceiași importanță vor avea-o vreme îndelungată încă, rezultatele tuturor congreselor umane. În consecință socotim că faptul reprezentării noastre la asemenea congres n'are altă importanță decât aceea a datoriei împlinite și că numai naivitatea poate să-i atribuie importanța unui triumf național.

Ne place să credem că și comitetul nostru național împărtășește această convingere a noastră și că trimitându-l pe d. Dr. Vasile Lucaci la Londra n'a socotit să-și creeze un titlu de glorie, ci numai să-și facă datoria. Dar ceace ne place și mai mult să credem, e că comitetul, dându-ne o dovadă despre felul bun cum își înțelege datoria, n'a intenționat să-i dea în același timp dlui Goldiș un nou prilej de imprecăuțiuni împătimate și de injurii scabroase la adresa muncitorilor dela acest ziar, care a știut să aprecieze atât de deplin importanța congresului, încât și-a angajat un corespondent special, oferind publicului românesc cele mai bogate amănunte dela congres.

Căci iată cum înțelege d. Goldiș să aprecieze plecarea dlui Lucaci la Londra:

El însuși — scrie dsa în „Românul” de Duminecă — lasă satul și pădurea și umbra și răcoarea păraielor, urcă vagonul arzând de

arșiță și zile întregi stă în cupeul, ce arde ori din stânga ori din dreapta și nimic nu-l poate răcori. Căci el trebuie să plece la Londra. Acolo s'au adunat neamurile lumii și chiar din insulele cele mai depărtate ale Oceanului Mare au venit trimișii raselor, cari abia au zărit slaba licărire a civilizației omenesti, au venit să-și primească și ei locul în rândul ființelor, cari, zice-se, poartă în făptura lor chipul lui Dumnezeu.

Cine să alege în arsura aceasta la marginea pământului, ca să vestească numele nostru și să croiască în sufletele neamurilor cale pentru înțelegerea justelor noastre pretențiuni? O, veniți voi cei cu credințe nouă în inimile voastre tineresti, veniți cei cu orizonturile largi ale vederilor moderne, veniți cei ce ați părăsit clasicismul mușegăit al înaintașilor și ați pornit pe calea neînșelătoare a statisticii cifrelor ridige, — veniți!

Ne este zadarnică chemarea. Ci pleacă El. Bătrînul, retorul răgușit, clasicul mușegăit. Iată-l în Londra și în limbi înțelese de frunțașii neamurilor vestește rolul națiunii române în Orienteul Europei. Vorbește clasic, vorbește retoriceste, dar lumea-l înțelege și multe suflete din streine neamuri vor pleca din capitala lumii cu gândul la noi, la suferințele noastre.

Oh, părinte Vasile Lucaci!

Când te vei întoarce, să fii gata cu răspunsul la întrebarea: cât o fi costat? Căci credințele noi și orizonturile largi ale vederilor moderne le măsoară toate pe cumpăna statisticii cifrelor ridige, dar neînșelătoare.

Tu nu ai cunoscut tihna, nu ai cunoscut răgazul răcoritor al „doleelui farniente”, în grija soției Tale Ți-ai lăsat pruncii, pentru că Tu niciodată nu ai fost al Tău, ci totdeauna ai fost al națiunii. Când intrai însă în temniți, paraziții naționali respirau ușor, când ieșiai, ei puneau în circulație întrebarea: cât o fi costat? Ai preamărit la mormântul dela Reșinari pe mitropolitul răsăritenilor și călugării bizantini își scot hula prozelitismului confesional. Băieți imberbi, pungăși ordinari, cari au stat închiși pentru furt,

FOAIA ZIARULUI „TRIBUNA”

Viața literară.

Amintirea lui I. T. Mera. — Din lumea basmelor. — Volumul postum „Din țări străine”. — Basmul în literatură.

De Ilarie Chendi.

Despre moartea lui Mera, întâmplată acum doi ani, s'a făcut puțin șgomot în presa literară. Și nu s'a făcut, pentru că omul a trăit departe de nașterea de astăzi. Lumea îl cetea puțin și abia doar câțiva prieteni și câțiva cunoșcători ai poporului popular de-l mai urmăreau. Cei ce l-au cetit însă îl păstrau o deosebită considerare. Căci printre povestitorii noștri de pe vremuri, printre Creangă, Slavici și Miron Pompiliu, regretatul Mera făcea o figură bună de colaborator al „Contribuțiilor literare”. Ca și Ispirescu și Fundescu, Mera a fost unul dintre cei mai adânci înțelegători și admiratori ai frumșetei Cosânzenei și ai încreștării lui Făt-fumos, contribuind cu o serie întreagă de creațiuni ale fantaziei populare la fixarea acestei comori naționale a literaturii noastre. Găsisse și el secretul de a prinde, în stilul acela de povestitor limpede, toate naivitățile romantice ale păturii de jos și a da astfel o iconă plastică a minunilor frumoase.

În colecția sa dela 1906, Mera a adunat singur, într'un volum apărut la „Minerva”, sub titlul „Din lumea basmelor”, partea cea mai reușită a basmelor sale. În vre-o zece bucăți, ilustrate

primitiv, de Piekarski, cu niște desene de diletant, ne redă, sprinton și vioi în toate, cu o apreciabilă putere de sugestie, cele mai cunoscute elemente din basme, cu „Verde Impărat”, cu „Mama pădurii”, cu mititelul „Staticot”, cu „Pipăruș Petru” și cu „Cenușoara”, cari ne-au răsfățat odată tuturor copilăria și ne-au învățat adeseori eternul adevăr din morala poveștilor: că dreptatea la sfârșit biruiește! Multe din basmele aceste, firește, sunt variante. Dar prin caracterul lor local, prin epizoduri deosebitoare de cele cuprinse în altele și chiar prin coloritul local, păstrat fatal în limba lor, au un farmec propriu.

Se pare însă că lumea aceasta feerică și cea de pricolici și de bălauri, l-au condus pe I. T. Mera un pas mai departe și i-au dezvoltat gustul pentru poezia naturii și pentru artă în genere. Zilele aceste a apărut un nou volum, de data asta cu opere postume, sau reproduse din diferite ziare și reviste. Vedem cu surprindere din acest nou volum, că Mera nu se mulțamește numai cu creațiunile fantaziei populare, dar avea și o cultură artistică, occidentală în puterea cuvântului. Călătoriile cele multe prin țările europene l-au dus în diferite muzee; studiile lui l-au inițiat în aprecierea diferiților pictori celebri. Și bucățile, cuprinse la un loc, în volumul „Din țări străine” sunt adevărate studii de artă și analize de cap'o-d'opere.

După o temeinică introducere, în care părintele protosingel Ciorogar, amicul lui Mera, îi arată meritele, urmează articolul despre Raffael, cu epoca întreagă a renașterii italiene, cu întreaga însemnătate a lui Leonardo da Vinci și a lui Michelangelo. Cu deosebită înțelegere ne expune

apoi, într'alt studiu, viața și lucrările lui Rembrandt, a acestui ilustru pictor al Olandei. Materialul acesta nu este numai informativ, căci o serie de reflexiuni originale ale lui Mera ni-l prezintă ca pe un intelectual subtil, cu un gust rafinat pentru frumos. Într'o adevărată lumină romantică ne apare acest regretat scriitor îndeosebi când vorbește despre soarta lui Leopardi și despre apostolul adevărului Savonarola, două figuri populare în Italia...

Este un suflet curat în admiratorul acesta al binelui și al frumosului! Și ceteria cărții lui postume adaugă o pagină nouă la cunoașterea unei dintre cele mai simpatice firi ale scriitorilor noștri.

Vorbind de acest scriitor, ne gândim la importanța ce a avut basmul în raport cu celelalte genuri literare. Literatura noastră se poate mândri cu atâția culegători și colecții de basme, cari nu constituie numai un material folcloric, bun pentru cercetări etnografice, ci de ani de zile au cultivat la noi gustul de cedit, ne-au refăcut în mare parte limba literară și au servit ca eterne izvoare de întinerire. Bogata fantazie a poporului a străbătut prin basm și în literatura cultă, cu toate elementele sale simbolice, cu toată atmosfera lor de romantism, dând naștere la lucrări de valoare. Eminescu ne-a versificat o serie de povești, în frunte cu „Fecioara fără corp” și cu genialul „Călin”, povești, la vatra cărora te încâlzești ca la un cămin străvechiu al credințelor noastre. Alecsandri are și astăzi încă succese cu „Sânziana și Pepelea”, în cari în mod feeric ne croacă toată țesătura subtilă a unui prototip de

falsificatori de poliți, au cutezanța obraznică să ieie îndeșert numele Tău și în asemănare cu Tine preamăresc, pentru bani, călugări veninoși și trîntori naționali din cafenele. Dar sufletul Tău, zboară în regiuni mult mai înalte, decât să-i poți vedea pe acești mișei. Ferice de Tine, Dr. Vasile Lucaciu! Ție îți este dat norocul, ca la sfârșitul zilelor Tale, când Te vei prezenta înaintea Judecătorului Mare, să zici cu umilință: „Iată în fața Ta clevetitorii și dușmanii mei; după ființa și valoarea lor să mă judeci pe mine, Doamne!”

Iar noi cu smerenie ne închinăm Lui și-i mulțumim pentru că Te-a dăruit pe Tine nefericitului nostru neam românesc!

Iată cum acest haiduc al presei românești știe să îmbrace felonul adorațiunii exagerate și să înlocuiască cultul rece și nobil al adevărului cu fetișismul primitiv și grosolan. Iată, cum acest om fermecat, care are iarba ferului, care vreme de o jumătate de an a izbutit să spargă toate tainițele cinstei, ale bunului simț și ale răspunderii morale din conștiința publică românească și pe urma căruia, pretutindeni și fără încetare, curge puvoi otrava desbinării; — iată cum acest Ioniță Tunsu al politiceii românești știe să distrugă orice început de armonie și să readucă în viața noastră vâltoarea sfâșierilor crunte și atât de fatale.

Iată cum acest sol sinistru al morții noastre naționale — care a știut să zăpăcească mințile unui areopag întreg de oameni vrâstnici, — știe acum să facă iarăși din organul comitetului o vatră necurată pe care să-și joace neturburat flăcările duhului său rău și torturat. Iată-l cum în temeritatea lui oarbă aruncă iarăși un braț de vreascuri în jăratecul potolit și râde sardonice văzând vâlvătaia nenorocirii noastre naționale.

Să privim cu toții acest spectacol al blestemului și să ne înfiorăm. Să-l privească și comitetul nostru național și poate că în cele din urmă se va înfiora și el. Dar comitetul pare că adastă mila cerului de vară și a fulgerilor lui călătoare, căci pentru iarba fiarelor și cămașa vrăjtită a omului fermecat se simte desarmat. — ceeace n'ar fi de mirare.

bas. Coșbuc al nostru și-a întemeiat cariera cu basme rimate. Și, ca să nu mai amintesc decât pe Eftimiu, a cărui fantazie este încalte o poveste romantică îndrăzneată, poetul tânăr al nostru, și-a făcut de curind o intrare falnică în viața teatrală prin „Inșiră-te mărgărite”, brodată pe elementele tradiționalei povești...

Spun acestea, pentru că în basme e poezie, e suflet, e lirism și marii noștri poeți și scriitori vor găsi totdeauna izvoare de inspirație în împărăția lor. Și prevăd, că noii apostoli, cari strîmbă de-un timp încoace din nas în potrița producțiilor poetice ale fantaziei populare și cari ar dori să „intelectualizeze” literatura de „sus în jos”, se vor convinge ei singuri de încercarea lor zădarnică. Basmul este etern și nu poate fi distrus prin teorii abstractive.

Cântec.

Amurgul serii de-astă vară,
E că 'n acel amurg de seară
Eu nu-l mai uit, cum nu uit vraja
Ce strălucea în ochii tăi.

Și dacă și-astăzi cat la stele
Și mă frământă doruri vagi,
E E că 'n acel amurg de seară
Noi ne-am avut atât de dragi.

Sebastian Bornemisa.

Voi însă toți câți mai sperați în însă-nătoșirea vieții noastre publice și în puterea neamului, faceți-vă cruce și încunajurați departe vatra necurată și îngrozită-vă de atâta duh rău cât sălășluiește în ea.

Censura ungurească — în parlamentul austriac. Cazul confiscării celor două ziare bucureștene („Epoca” și „Viitorul”) trimise la Viena de către șeful poștei dela gara din Budapesta, a ajuns, după cum și trebuia să ajungă, în parlamentul austriac. Deputatul român socialist, d. Grigorovici a adresat ministrului de interne austriac o interpelație, în care dovedește că această procedură constituie, nu numai o jăfuire de proprietate străină, ci și o atacare a drepturilor statului austriac, pentru că ziarele române cari sunt interzise în Ungaria și sunt permise în Austria, conform convențiunii postale austro-ungare, Ungaria este obligată a le transporta spre Austria.

D. Grigorovici a cerut ministrului să atragă atențiunea colegului său din Ungaria că nu se poate tolera o asemenea îndrăzneală din partea autorităților ungurești.

Mai mulți deputați social-democrați în frunte cu vice-președintele camerei Pernerstorfer, s'au asociat acestei interpelări.

Ministrul a răspuns promițând că se va interesa de aproape de această chestiune. Interpelarea deputatului român Grigorovici a provocat mare senzație în parlament. În culoare chestia a fost discutată cu aprindere și a provocat indignare generală, în special între deputații italieni și slavi.

Deputații spun că procedarea guvernului ungar este incalificabilă și o comentează în sensul că, dacă ungurii își permit aceasta contra unui român din Viena, ce trebuie să sufere Românii din Ungaria.

Nu știm ce măsuri a luat ministrul de interne austriac față de actul incalificabil al șefului poștei din Budapesta. Suntem însă siguri că o intervenție va face. Am dori ca și guvernul român să procedeze la fel.

Inchiderea sesiunii parlamentare în Austria. Sesiunea de vară a noului parlament austriac s'a încheiat cu ședința de Sâmbătă, fără ca baronul Gautsch să fi putut obține dela Reichsrath mai mult decât votarea proiectului de lege despre banca comună.

Propunerile privitoare la importul de carne, propuneri prin cari se cerea dela guvern să permită importul de carne din Argentina fără a mai ținea seama de ce spune Ungaria — au fost respinse.

De asemenea a fost respinsă și propunerea social-democraților de a pune sub acuză fostul guvern al baronului Bienert, pentru că a fixat bugetul fără autorizația parlamentului, pe baza articolului 14 din constituție.

Nu s'a fixat ziua pentru viitoarea ședință.

Intrunirea publică din Budapesta. După cum am anunțat, ieri s'a ținut în Budapesta marea întrunire publică a socialistilor și independenștilor, pentru sufragiul universal și împotriva reformelor militare. Președintele a fost ales contele Bathány Tivadar, iar oratorii oficioși au fost: Justh Gyula, Bokányi Dezső, Barabás Béla și Dr. Krejcsi Dezső. Peste patruzeci de mii de oameni au luat parte la adunare și au pretins în mijlocul unor mari manifestații însuflețite aducerea sufragiului universal și scoaterea reformelor militare din debaterile Camerii. Cu deosebire Justh a fost sărbătorit ca niciodată, mai ales din partea socialistilor. Au fost și trimiși din alte centre ungurești ale țării. După întrunire enormul public s'a împrăștiat prin străzile capitalei făcând mari demonstrații în favoarea sufragiului universal.

Poliția a intervenit însă, provocând un mare scandal. Mulțimea care nu voia să se depărteze liniștită a fost bătută cu latul săbij într'un mod ne mai pomenit de brutal.

Am ajuns departe!

„Invățătorul nu aparține clasei inteligente, e doar un lucru cunoscut acesta, este chiar și un deciz al curiei în senul acesta”. (O corespondență din „Tribuna” Nr. 152.) După domnul învățător, care călește corespondența, cuvintele citate au fi fost spuse de un inteligent român, la o întrunire, înaintea unui întreg public. Și îl credem. Toți cari și-au luat silința să observe cum se desvoaltă societatea noastră „intelectuală” în anii din urmă, au fi fost adânc impresionati de marile schimbări ce se fac pentru a sparge această societate, pentru a o împărți în clase cu prerogative bine stabilite.

Intr'un sat vor fi văzut de bună seamă acești observatori, cum preuteasa și nevătășita privesc peste umăr la nevasta învățătorului. Vor fi văzut că mai bucură stau de vorbă cu scriitorășul jidan, decât cu învățătorul, și că mai bucură fac zite șefiștelor dela postă, — biete femeie năcăjite — decât familiilor învățătorilor noștri. Mă rog, nu-s „de-aceeaș cultură”, „n'au aceeași educație”, „nu pot conversa după cum se cere dela o doamnă”. Și de bună seamă că scriitorășul dela cancelarie nu va fi mai cu multă învățătură, decât dascălul satului.

Ah! dar dascălul e din nenorocire român, și e numai dascăl. Și astfel, pe satele noastre, întâlnim un număr tot mai mare preutesc, protopopesc, notăreșite, cari trec pe uliță cu buzele strânse de demitate, trec reci, ca niște necunoscute, că se simt în sat numai în vilegiatură, și că adesea așteaptă zadarnic viața întreașă permutarea la oraș a soțului.

Incepem să întâlnim, pe satele noastre, preoți, cari vor pluti în cultura înaltă, cari și-au însușit-o în lungii ani de școală, vor pluti așa de sus, încât rareori vor mai zări poporul cu năcazurile lui, și școala cu învățătorul său. În multe locuri, unde pierdut școlile, poartă vina astfel de conducători, cari se simt aparținătorii unei clase prea înalte, decât să se mai intereseze de durerile satului său umilit.

Și, apariția cea mai nouă, de când cu ajutoarele de stat întâlnim chiar învățători, cari se cred mai mult, decât erau pe lângă salariul cel vechi. Prietiniile cu țărani fruntași, dela cari atârnavă până acum, încep să se rupă, și ei încep să se izoleze într'o mândră singurătate. „Nu-mi mai pasă de ei acum” va zice, învârtindu-și bastonașul între degete.

Cei cari vor fi fost cu băgare de seamă la desvoltarea clasei noastre inteligente, vor fi avut ce vedea, mai ales la oraș. Aici începem de-abinele să ne separăm în adevărate caste. Aici ni-se selecționează elita, care monoposează toate onorurile, pe cari o societate în formațiune ca a noastră poate să le dea, și se scutură din cămărușă de toate datoriile, pe cari ar trebui să le îplinească față de aceea societate. Aici încep să ni-se păstreze, c'an cutii de mătase, doamne cari își vor întinde un singur deget, privind într'altă parte, domni cari vor trece de multe ori grăbiți, fără să te vadă, dar așteptând pentru aceea salutul tău respectuos.

S'ar putea spune că multe din familiile intelectuale, reslățite prin orașele noastre s'ar orienta astăzi, în toate legăturile lor, după o singură lozincă: poziția socială. Și la noi, poziția socială, pare că se confundă cu cultura socială, cu intelectualismul. Cine a avut norocul să apuce în cutare castă, de pildă într'a advocaților, s'a isprăvit: e de-o cultură superioară. E un intelectual, poate și un predestinat spre lucruri mari. Și nu numai domnul, ci și doamna. Dacă dumnealui își va ridica abia un deget la cilindru, când un popă cu barba albă i va da binețe, apoi doamna lui va trece cu mult mai rece și străină pe lângă preuteasa dela țară, care întâmplător s'a nimerit și ea la oraș. Pentru că, mă rog, „nu se țin de clasa inteligentă” pentru că, Doamne iartă-mă! „este și un decis al curiei în privința asta”. De fapt: pentru că nu-s de aceeași poziție socială. Și la noi poziția socială înseamnă și cultură și inteligență.

Unui bun observator al vieții, i va fi de ajuns câteva zile într'un oraș ca să vadă scris în purtarea diferiților noștri intelectuali „nolli me tangere”. Nu m'atinge pentru că-s de cristal și de mătase! Nu mă atinge, pentru că eu vreau să mă ating de alții, de-o seamă, „de o cultură cu mine”. Multe concerte, petreceri, teatre nu reușesc cum s'ar cuveni, chiar din pricina acestor domni și doamne cu „nolli me tangere” în frunte.

Am ajuns, astfel, departe. Esecțiuni sunt, har Domnului, și la sate și la orașe. Dar vorba de comandă, după care se aliază și se încheagă, sau se sfarmă în grupulețe societatea noastră, se pare a fi totuși: poziția socială.

Neamul nostru însă are lipsă de-o altfel de „clasă inteligentă”. N'am pornit din șirurile țăranilor — de 60 de ani încoace — ca să ajungem ființe imposibile, afectând rafinăria întregii societăți moderne străine. În clasa lui de intelectuali poporul nostru privește tot atâția luminători, cu vorba și cu fapta, tot atâția conducători, cari reușind, ca izbucniri de lumină, din întunerecul de veacuri ce-a apăsat nația noastră, să ese la suprațță să arete cărările vieții lui naționale și culturale. Ca mergând pe acestea cărări să scape și el de „durerile de care moare”. Nu de-o clasă inteligentă care se diferențiază în caste indiene avem lipsă, ci de una singură, compactă, conștientă, sinceră. Iar aceasta nu se poate înjgheba prin *dispreț* ce ni-l aruncăm împrumutat. Să nu vorbim pentru Dumnezeu de „decisul curiei în privința asta”, că ne facem de răs.

Am ajuns prea departe, și să înțelegem că-i timpul suprem să ne oprim.

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tabel statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul și prăvălia lor.

„TRIBUNA”

Obstrucția continuă.

— Situația politică. —

Ședința de Sâmbătă a Camerei deputaților pare a fi începutul unei faze noi în combaterea obstrucției tehnice. Partidul guvernamental crede că a găsit leacul împotriva felului de-a obstrua a justhiștilor, cerând el amânarea votărilor nominale pe ziua a doua.

Cu amânarea aceasta, însă, partidul guvernamental ar câștiga puțin, fiindcă opoziția ar putea cere fiecare zi atâtea votări nominale încât, chiar amânându-se pe a doua zi, ar reclama întreg timpul fixat pentru o ședință.

Guvernamentalii, dându-și seama de aceasta, plănuiesc în legătură cu amânarea votărilor nominale și o inversiune a ordinei de zi. Până acum la ordinea de zi a ședinței următoare se puneau întotdeauna în rândul întâi votările amânate și numai apoi reformele militare. Guvernamentalii vreau acum să propună inversiunea ca la locul întâi să se pună reformele militare și numai cătră sfârșitul ședinței votările. Astfel fiecare zi ar rămâne câteva ceasuri libere pentru discuția reformelor militare.

În cercurile politice se zvonise că chiar în ședința de Sâmbătă se va face inversiunea aceasta. Și cum la chestia stabilirii ordinei de zi nu pot să ia cuvântul decât 4 oratori — inversiunea ar putea fi ușor votată. Ședința de Sâmbătă a trecut, însă, fără să se facă această propunere.

Chiar dacă s'ar pune în practică inversiunea acesta, obstrucția tot nu ar fi înfrântă. Cel mult opoziția n'ar mai putea împiedeca discuția cu atâta ușurință cum o făcuse până acum. Li stau însă la dispoziție atâtea mijloace pentru a amâna intrarea în ordinea de zi, încât o ședință tot n'ar consuma — să zicem așa — mai mult de un orator. Astfel, deci, chiar și inversiunea aceasta ar fi de o valoare practică foarte problematică.

Cât de puțin se apropie opoziția de aceste planuri ale guvernamentalilor o dovedește și liniștia cu cari primesc toate zvonurile aceste. Se mărginesc a declara că o astfel de inversiune e contrară regulamentului intern, fără a spune însă ce atitudine vor lua în fața propunerilor pozitive ce se vor face în această chestiune.

În orice caz, faptul că guvernul începe să caute mijloace pentru înfrângerea obstrucției e un semn vădit că declarațiile contelui Khuen-Héderváry care a spus că poate să aștepte și până la 1 Ianuarie 1913 — nu trebuie socotite ca serioase.

18 August.

Un ziar din Budapesta, de obicei bine informat, aduce știrea senzațională că în curind se va întâmpla o mare schimbare în discuția reformelor militare.

Ziarul acesta pretinde anume a ști că guvernul ungar a garantat Coroanei că până la 18 August, ziua natală a Maj. Sale, reformele militare vor fi votate. Apropiindu-se acest termen, guvernul a hotărât să ia măsuri serioase împotriva obstrucției, care a fost condamnată și de mai multe municipii.

Ziarul din Budapesta nu comunică, însă, amănunte în ce privește măsurile serioase ale guvernului.

„Pensionarii” guvernelor.

Conflictul dintre Justh și Perczel dă prilej presei guvernamentale să dovediască că opoziția, atacând guvernul pentru acordarea unei pensii lui Perczel, uită că și guvernul coaliției a procedat în același chip.

Un comunicat oficios constată anume că spre pildă și fostul secretar general al ministerului de comerț, Szterényi, are pensie „din milă împăratească”, ca și Perczel. Și tot coaliția a acordat, între aceleași împrejurări, pensii naționale și altor fruntași coaliționiști, fără ca cineva să se fi indignat atunci de aceste „milui împăratești”.

Ultima obstrucție.

În discursul său rostit în ședința de Sâmbătă a Camerei deputaților, contele Batthyány s'a ocupat pe larg cu chestiunea votului universal, care trebuie să primeze toate celelalte chestiuni. Între altele a declarat că dacă se va introduce votul universal, actuala obstrucție va fi cea din urmă obstrucție pornită de partidul independist. După introducerea acestui vot chiar partidul independist va propune revizuirea regulamentului intern pentru a face cu neputință ori ce obstrucție parlamentară.

Ședința camerei.

Ședința de azi iarăș a fost o ședință de votări nominale. În discuția reformelor militare nu s'a putut intra nici azi.

La sfârșitul ședinței Lovászy Márton a interpelat pe ministrul de interne Khuen-Héderváry în chestia brutalităților săvârșite de poliție cu prilejul întrunirii de ieri pentru votul universal. Lovászy spune că poliția, fără să fi avut motive, s'a năpustit asupra mulțimii care a luat parte la o întrunire, în care s'a solicitat numai introducerea unei reforme promise și de guvern.

Contele Khuen-Héderváry, răspunzând la interpelare, ia apărarea poliției și declară că poliția nu și-a făcut decât datoria de a susține ordinea (sgomot).

Lovászy nu i-a la cunoștință răspunsul ministrului.

Contele Khuen-Héderváry, luând din nou cuvântul, declară că nici d. Iusth nu e mai sincer aderent al votului universal decât el. Roagă camera să ia la cunoștință răspunsul său.

Camera aprobă răspunsul ministrului și ședința se ridică.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înscris încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înscris ca să nu li-se întrerupă expedierea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne datoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

În România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Primul Congres Universal al Raselor.

— Programul. —

Chipul în care se desfășoară lucrările acestui congres a fost stabilit astfel: În total vor fi opt ședințe: câte două în fiecare zi. Fiecare ședință prezidată de către un președinte onorific — și fiecare ședință fiind o persoană deferită — asistat de un președinte activ — ce se schimbă de asemenea la fiecare ședință — acesta conducând desbaterile. Rapoartele comunicate congresului au fost clasificate pe grupuri și împărțite între cele 8 ședințe. Aceste rapoarte se consideră ca cetite, iar discuția se face cu referire la ele. Discuția se deschide de unul dintre raportorii ce au contribuit ceva la ședința respectivă sau de persoane care au directă legătură cu chestiunile tratate în acele rapoarte. În ultima ședință se vor propune și discuta spre a fi aprobate diferite rezoluțiuni.

Pe lângă acestea s'au aranjat o întrevvedere a tuturor membrilor spre a face cunoștințe între ei, cât și diferite vizite la instituții de știință în legătură cu congresul, ca muzeul chirurgie și altele, și, de sigur, nelipsitul banchet.

În legătură directă cu congresul se ține o expoziție „antropologică” organizată de un comitet special.

Deschiderea congresului.

Congresul astfel descris cu privire la scopul său și a mijloacelor de care se servește s'a deschis azi, 26 Iulie 1911, la orele 10 a. m. de Lordul Weordale care urează bunăvenire participanților, ce reprezintă cincizeci de neamuri (Englezii adesea confundă rassa cu nație), adunați în sala Universității din Londra. Numărul adherenților, spune președintele s'a urcat la 1200, iar acela al membrilor pasivi — adecă acei care au plătit numai pentru publicațiuni, fără ca să mai ia parte și la congres — ridicându-se la 700.

Explicând apoi motivele și scopul Congresului Lordul Weordale cetește, din scrisoarea adresată de dl Léon Bourgeois președintelui, următoarele rânduri: „Scopul ce-l urmăriți, adecă armonia între diferite rase omenești, este o condițiune esențială a oricărei sfertări serioase către micșorarea războaielor și către practica arbitrajilor. Fără a dissimula piedicile, ci căutând soluțiuni care se aplică nu numai cutărui grup omeneș, dar întregului glob locuit, îmbrățișați problema păcii în toată întregimeii ei.”

Rezumând ideile exprimate în introducerea ce am dat-o în traducere în corespondența trecută își exprimă toată încrederea în cei prezenți adunați pentru triumful libertății.

După aceasta urmează recitarea unui poem scris special pentru acest congres.

Apoi se face prezentarea delegaților oficiali ai statelor ce au trimis astfel de reprezentanți, și anume: Algeria, Bulgaria Statele-Unite, Turcia, Italia, China, Portugalia, Grecia, Haiti, Serbia, Spania, Persia, Monaco, și Ungaria. Toți reprezentanții se unesc prin diferite cuvinte în acelaș gând: felicită congresul pe care îl asigură că țările ce ei reprezintă simpatizează cu mișcarea ce se inaugurează într'un sentiment nobil.

„Vorbe, vorbe și iar vorbe” a spus cineva....

După seria asta de complimente se cetește câteva telegrame dintre care aceea a Americanului Caragiale pare a fi cea mai adevărat simțită.

Ședințele.

La orele 11.30 se mântuie cu formalitățile, trecându-se la ordinea zilei. Sunt de considerat patru rapoarte: 1. Însemnătatea cuvintelor Rassă, Trib, și Națiune.

2. Rassa din punct de vedere antropologic.
3. Rassa din punct de vedere sociologic.
4. Problema egalității de rassa.

În câteva cuvinte rezumat, primul raport ne spune că oricât ar fi de însemnate caracterele

morfologice ce disting rasele ele nu stabilesc superioritatea sau inferioritatea raselor în chestiune. Ele variază cu condițiunile de hrană, adăpost, elimă, etc., diferentiându-se, dar toate aceste caractere au de bună seamă o origine comună în acelaș prototip. Așa fiind omenirea tinde către Umanitatea Universală. În acest scop autorul, Dr. Brajendranath Seal, Rectorul Colegiului Maharajah din Cooch. Behar, propune: a) Organizația unei Ligi Umanitare a Lumei; b) Răspândirea pe o scară mai mare a cunoștințelor despre Est în Vest și vice-versa; c) Publicarea unui Jurnal Internațional de civilizație comparată; d) Organizații care lupte în contra tendințelor anti-sociale și anti-umane ale situației politice moderne, ca șovinismul național (eram să zic „maghiar”...) agresiune națională, [ca în cazurile din Ungaria] și război.

Profesorul Dr. Felix von Luschan, în raportul al doilea numerotat mai sus, spune că deosebirea ce există astăzi între rase se datorește condițiunilor mediului care au cauzat avansarea unora față de altele — dar toate rasele, care se pot reduce la trei varietăți principale (Europeana, Africană, și Asiatică de Est), au aceeaș origine comună. Și oricât există astăzi bariere între diferitele rase simpatia reciprocă merge crescând.

Profesorul Alfred Fonilléc tratând despre punctul de vedere sociologic ajunge la aceleași concluzii pe alte căi.

În ultimul raport de considerat în această ședință secretarul congresului caută să-și stabilească teoria că diferențele de rase sunt numai diferențe ale caracteristicilor fizice. Numai elementul social și istoric transformă pe om într'o ființă civilizată.

Acestea fiind considerațiunile fundamentale de discutat în prima ședință se dă cuvântul D-rului Brajendranath Seal, care expunând chestia printr'o introducere frumoasă dă loc discuției ce a durat o oră, fără a se ajunge la un rezultat hotărâtor, prin faptul că timpul era mărginit și vederile foarte împărțite, supt masca științei înaintându-se afirmațiuni nestiințifice și tendentioase.

Au luat parte la discuție contribuitorii ale căror memorii-rapoarte le-am amintit mai sus. D-rul Luschan susținându-și teoria încheie prin recunoașterea că ce are bun omenirea provine din ambiție însă răspândirea lumii va fi pentru binele comun. D. Spiller își repetă părțile esențiale ale raportului comunicat.

Dr. Giuseppe Sergi spune — vorbind italianește — că trebuie să avem respect față de orice rassa. Este o eroare să considerăm diferențele de rassa la orice pas. Nu trebuie să vorbim atâta de rase cât de națiuni care se deosebesc prin limbă, obiceiuri și credințe ce trebuie respectate. Ne dă exemple Ungaria care numai compusă dintr'o nație nu este cât și pe Rusia care pune atâtea piedeci Românilor care nu sunt liberi să-și vorbească limba! „L'atte gratti” este de a nu face astfel de deosebiri de rassa și de a nu întrebuița violente! Nu trebuie să ucidem națiunile! Când vom fi în stare să respectăm limba, obiceiurile și credințele altor națiuni, atunci numai putem vorbi de „civilizație”.

În fața unui auditoriu care nici nu cunoștea bine limba și nici nu prea știa despre ce era vorba, cuvântarea d-rului Sergi n'a avut efectul colmerita. Dar noi ne facem datoria de croniciari — măcar pentru ceice vor veni după noi: Cuvântul a fost spus!

Urmează apoi profesorii Oester, Hanon von Ranke ș. a. expunându-și fiecare vederile ca rezultate ale cercetărilor lor.

Ședința se încheie la orele 1 d. a.

Ședința a doua este prezidată de contele Apponyi ca prezident onorific, asistat de doamna Reeves ca prezidentă activă.

În lista rapoartelor se găsește zece comunicări pentru ședința aceasta. Ele tratează despre:

1. Autonomia națională.
2. Influența condițiunilor Geografice Economice și Politice.
- 3 a. Limba ca argument de coeziune și de separațiune.
- 3 b. Religia ca influență consolidatoare sau separatoare.
4. Deosebiri în obiceiuri și morală și rezistența lor la schimbări repezi.
- 5 a. Permanența diferențelor mentale ale Raselor.
- 5 b. Nivelul intelectual al diferitelor rase și ușurințele lor respective de cultură.
6. Pozițiunea actuală a femeii.
7. Nestabilitatea tipurilor omenești.
8. Influența climatului asupra colorației pielii.
9. Efectele amestecării raselor.

Contele Apponyi deschizând ședința găsește cuvinte frumoase spre a scoate în relief însemnătatea congresului dela care crede că multe rădăciri se vor îndrepta...

Deschiderea discuțiilor se face de profesorul Margolinth (Cambridge) care introduce numai două subiecte: „Pozițiunea Femeii” și „Amestecul raselor”.

În discuțiile ce au urmat vorbese D-na Annie Besant care arată ce se face în India spre a înălța situația femeii, atât prin ajutorul școalei cât și prin alte mijloace. Greutatea cea mai mare spune vorbitoarea este că „trebuie să ne mișcăm, trebuie să lucrăm, nu numai să vorbim de ochii lumii făcând paradă”.

Urmează Guvernatorul Gamaiceii, care spune că amestecul raselor e așa de înaintat încât neamuri azi nu sunt decât corecturi. Acest amestec a avut un rezultat bun ameliorând și întinzând inteligența.

S'a vorbit și în chestia sufragiului femeilor, dar întrucât această chestie trebuie explicată mai cu deamănuntul — toți cei ce erau de față fiind pregătiți asupra subiectului — cred mai bine să o lăsăm pentru mai târziu.

Sedința a treia a fost consacrată condițiunilor speciale de progres. În acest scop pentru această ședință avem douăsprezece rapoarte. Cel dintâu vorbește despre „Tendința către Regimul Parlamentar”. Celălalte zece rapoarte vorbind despre China, Japonia, Shintoism, Turcia, Persia, mișcarea Babai, Estul și Vestul în India, Egipt, Haiti, Ungaria, iar al doisprezecelea tratează despre „Rolul Rusiei în apropierea mutuală a Vestului și a Estului”.

Sub președinția de onoare a unui reprezentant chinez, d. J. M. Robertson spune că obicei special al congresului e să facă a ieși la iveală idei și observări dela acele țări care au fost guvernate până acum de alte sisteme, congresul excluzând orice presupunere cu privire la superioritatea de rassa. Estul este binevenit.

Dr. C. R. Lange (Norvegia, autorul raportului despre „Tendințe către Regim Parlamentar” spune în rezumat că pericolele trecerei către instituțiuni cu caracter reprezentativ se pot reduce la două mai de seamă: 1. Acela venind din încercările de a stabili democrația dintr'odată; 2. Acela de a crea o naționalitate dominantă într'un stat compus din mai multe neamuri. — Modul în care a vorbit d-rul Lange și sinceritatea cu cariș expunea observațiile atât de drepte i-au atras simpatia întregului congres — mulți dintre vorbitori ce i-au urmat referindu-se la „ce a spus dr. Lange”.

Au urmat apoi un număr de reprezentanți ai țărilor din Est care au expus fiecare sfertările și rezultatele sfertărilor ce ei fac, acasă.

Drul Reid, un american resident în China vorbește foarte frumos despre China iar cât privește congresul se bucură că neamurile lumii se adună în baza Umanității, dar respectând fiecare pe cei cu care vin în contact, întrucât lumea trăiește prin națiuni și acestea trăiesc în puterea trecutului prin limbă, obiceiuri, puterea morală și sufletească.

Fiți cu atențiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice, de primul rang.

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

(Lângă Casina „Délvidéki.”)

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acțiune, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

O doamnă care a locuit douăzeci de ani în Chi-
spune că nu-i țară mai democrată decât China.
pe care se respectă pe sine, și pe aproapele său.
omul este om. Dela răsărit a luat Apusul civiliza-
pe care a adus-o mai departe. Estul vrea pace.
Apusul i-a învățat pe cei din răsărit cum să-și or-
ganizeze forțele militare — dar că Apusul nu are
ce să se plângă dacă răsăritul le întrebuițează
să se apere.

Cursurile de vară din Vălenii de Munte.

Spiritual public în Suedia. — Cursul dlui Ciotori.

Văleni, 14 Iulie v.

Voi vorbi în cele câteva lecții din anul acesta
despre țările din Nord, ca fiind cele mai puțin
cunoscute, căci știm că lumea noastră când pleacă
în străinătate, merge în Italia sau Franța, unde
strălucire și avere și de unde întorcându-se a
prins obicei să nu-i mai placă lucrurile de acasă.
Log să nu fiu clasificat și eu în categoria aceasta.
La țara Nordului — în Suedia — unde am petrecut
câțiva ani, nu găsești nimic din plăcerile cău-
te de amatorii noștri de vilegiatură, și vorbind
despre cele văzute aici, n'am intenția să țin
râu obiceiurile noastre de acasă, căci deose-
rea dintre ele e hotărnicită de situația geogra-
fică a acestor două popoare.

Vorbind despre spiritul public din Suedia, tre-
buie să înțelegem spiritul care predomină viața
și alcătuirea unui popor; felul de organizare a
vieții publice — la sate și orașe și spiritul de care
condusă societatea. Un trecător pe aici, va fi
de vedere mișunării continue de pe strade,
munca înfrigurată a oamenilor cari lucrează
întrerupt, trăind o viață regulată. Suedezii sunt
oameni săraci și țara lor e tot atât de săracă,
sunt însă oameni înțelegători cari trăiesc în cea
mai armonioasă solidaritate sufletească, câștigată
în munca care nobilizează. E un neam de oa-
meni înțelegători, cari cugetă și cumpănesc mult
și dau foarte bine seamă de sărăcia în care trăiesc
vreau să se scape de ea, iar prin felul lor de a
și-au format o viață cu totul deosebită de a
celor popoare, caracterizată de cinste, păstrare,
dreptate. Pe urma acestor însușiri judecătoriiile
țării lor nu prea au de lucru și temnițele sunt
puțin mult goale. Față de străini îi caracterizează
ospitalitatea și cinstea care nu cunoaște limită.
Într-un local ori unde poți fi primit și înțeles,
dar dacă nu vorbești nici o limbă afară de cea
nașă de acasă.

La sate decurge aceeași viață ordonată și pre-
domină același spirit de cinste, căci poporul și-a
pus o normă după care trăiește: să nu jignească
pe altul. Așa de pildă — din cauza poziției geo-
grafice — aici casele sunt împrăștiate pe coastele
și serviciul poștal întimpină mai multe
deputați ca la noi. Factorul Dumineca se duce
la crucea din marginea satului și depune toate
cursurile pe o masă făcută anume, unde vin apoi
școlarii ca să și-le iee și nu se întâmplă, o singură
ca cineva să ducă vre-o scrisoare străină. În
țara casnică sunt foarte cumpătați, luxul aici
nu se cunoaște, și nici trăsuri de plimbare cari
sunt la șosca tipurile strălucitoare de lene și în-
timpinare ale societății nu se găsește. Pentru edu-
cația tineretului se dezvoltă o activitate foarte
mare și micile odrasle sunt obișnuite de acasă
la cumpătare și modestie. Femeile au ținut acum
doi ani un congres pentru a primi unele soluții
relative la ieftenirea traiului și simplificarea
cumpărării — care le pare prea scumpă —
și în realitate e mai ieftină ca a noastră. Sunt
în multe școli de gospodărie cari au altă orga-
nizare ca cele dela noi și sunt anexate școlilor
primare cari trebuiesc cercetate de toate domni-
ile și unde acestea prind dragoste și milă de
țara săracă.

Pentru un străin e isbitor contrastul dintre
eleganța și frumuseța școlilor primare — căroro
li-se dă o deosebită atenție — și simplitatea uni-
versităților. Cercetând mai de aproape putem
însă vedea că tactica aceasta e foarte dreaptă,
deoarece la școlile primare trebuie adunată toată
tinerimea dornică de carte, și pentru ai atrage
li-se dau toate înlesnirile posibile, pe când la uni-
versități se mărginesc numai foarte puțini să
vină, și aceștia sunt cei cari vreau să se speciali-
zeze. În școlile secundare se predă foarte pu-
țină pictură, franțuzească aproape de loc, dar se
administrează în schimb toate cunoștințele vieții
practice. Englezească se vorbește și aici mult —
în urma legăturilor de negoț cu insulele britanice.

Au un trecut cultural din cele mai de seamă.
În Upsala, oraș cu 7000 de locuitori e o univer-
sitate de prin anii 1492. Orașul cu tradiții, cu
zeii și stejarul lui Walhata a dispărut, iar pe rui-
nele lui s'a ridicat un oraș de cultură modernă,
cu instituții și școli cari toate propagă dragostea
și pietatea pentru trecut. Se păstrează încă și azi
grădina botanicului Linné, iar Muzeul Nordului
e o adevărată comoară care ascunde urmele rămase
din trecutul poporului. Trofeele războaielor de
pe vremea lui Gustav Adolf, lupta religioasă in-
ternă își au mărturia alături de tot ce se referă
la trecutul poporului scandinav.

Au oameni mari, frunțași ai culturii univer-
sale — chiar cel mai mare pictor al vremii e sue-
dez, dar le place să trăiască retrași și fără șgomot,
încunjuțați de grijile și nevoile lor; nu le place
reclama dintr'o modestie înăscută.

Ar fi bine ca tineret cât mai mult să și facă
școala în Suedia, căci întorși de aici ar avea mai
mult respect pentru ei înșiși și mai multă dreptă
înțelegere pentru trecutul lor. Ar aduce poate și-o
învățătură că se poate trăi cinstit și'n altă parte,
dar numai prin muncă cumpănită.

Un profesor ardelean: d. A. Bârseanu.

Scoatem din „Neamul Românesc” următorul arti-
col frumos și adevărat asupra distinsului nostru fruntaș
Andrei Bârseanu:

Acum câteva zile a plecat din Brașov unul din pro-
fesorii cei mai iubiți, din cârturarii cei mai adevărați,
un om care prin talentul său discret, prin blândeța pur-
tărilor sale, prin stricta îndeplinire a tuturor datoriilor
sale și, nu mai puțin, prin dovezile repetate că nu pune
nimic mai presus de interesele școlii, culturii, nației,
cărora li-a făcut danii însemnate din puținel său avut,
era o podoabă, o mândrie a Românilor din acel bătrîn
oraș al amintirilor și străduințelor noastre. Membru
al Academiei Române, d. Andrei Bârseanu răsfrîngea
această înaltă distincție literară asupra mediului cultu-
ral românesc din locul unde și-a cheltuit în muncă ti-
neretea și anii bărbăției.

La Sibiu, în altă chemare, — ca viitor președinte
al „Asociației transilvane”, — în altă lume, mai vioaie,
mai nervoasă, mai agitată de pasiuni, ce e dreptul de o
altă ordine, superioară celor pe cari le-a trezit odată
dulcele budget al Sfântului Nicolae făcătorul de mi-
nuni, d. Bârseanu va întimpina, de sigur — și o știe —
alte greutăți, și de sigur le va birui prin aceleași însu-
șiri care l-au făcut, în orașul cel mai frământat de uri
personale, să nu aibă nici un dușman fără să fi făcut
nici o concesie, — însușiri care sunt lucrul continuu,
voie bună față de ori cine, delicată ascundere a jigni-
rilor, exemplul zilnic al unui liniștit și armonios ca-
racter.

Aceste însușiri nu samănă cu acelea care au dat
unuia mai vestit, lui Gheorghe Bariț, și el odată das-
căl brașovean, calitatea sa reprezentativă. Pe vremea
lui Bariț era de nevoie lupta cu condeii în mână o
viață întreagă, multilateralitatea ocupațiilor, strînsa le-
gătură între cultură și politică. A venit însă vremea când
nimic nu se mai putea câștiga decât în domeniul cultu-
ral și ordinea morală. Cine a făcut ca Andrei Bârseanu,
închizându-și viața între asemenea preocupări, n'a de-
sertat dela datoria lui.

Si mai departe el va fi cum epoca sa a cerut. Acum
se ridică însă un tineret care trebuie să se inspire dela
acest model de viață curată și frumoasă, dar care e
îndreptat de alte nevoi pe alte drumuri. Iarși vin cea-
suri mari și se aud trîmbițe de războiu. Vor fi mari
încăierări, și pierderi, și dureri. Dar logica lucrurilor,
pe care cei nevinovați la suflet o numesc Sfânta Drep-
tate, va face să biruim.

Urăm lui Andrei Bârseanu să vadă acest ceas, din
adăpostul său de bătrîneță. Să nu-i pară rău că n'a
fost între arme, nici chiar la început: acel care dă o
conștiință morală ostașilor are înțelegerea o parte cât
și a generalilor celor mai îndrăzneți N. Iorga.

Internatul Vancean de fetițe în Blaj.

— Publicare de concurs. —

Până în ziua de 15 August n. a. e. se publică
concurs pentru tinerimea în Internatul Vancean
de fetițe din Blaj. Condițiile sunt:

1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an
școlastic 360 cor. solvibile în două ori cel mult
patru rate egale anticipative. Elevele, cari vor în-
văța limba franceză ori muzica instrumentală,
vor solvi separat unele taxe moderate. Separat
are să se plătească și didactul de 22 cor. 60 fil.
pentru cele din clasele civile.

2. Fiindcă elevele vor avea să poarte vestminte
uniforme, se vor solvi pentru acestea câte 30—40
cor. după vrîsta fieștecăreia. Uniforma aceasta
constă din două șurțe cu mâneci, două pălării, —
una de iarnă și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fieștecare elevă are
să fie provăzută cu: 4 toalete simple, câteva șurțe,
jachetă de iarnă și primăvară, 1 năframă mare,
1 năframă mică și 3 de cap, 6 camisoane, 6 pan-
talonii, 6 fuste, 6 serviete, 18 batiste, 8 părechi
de ciorapi, 2 părechi de păpuși, 1 păreche de pan-
tofi, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perii de
încălziminte, 1 plapomă, 1 saltea de paie, 2 pep-
teni, 1 țol de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de
perină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lighian
de spălat, 6 ștergare, 4 ștergătoare de lighian, 1
ținătoare de săpun, 1 pahar, 1 ulcea de tinichea
și tacâm (lingură, furculiță, cuțit și linguriță).
Pentru suma solvită fieștecare elevă va primi:

1. Instrucție în studiile prescise pe clasele
I—IV elementare și I—IV civile, educație re-
ligioasă-morală și deprinderi în conversație ma-
ghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari,
sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilierul
de lipsă.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu
lapte, b) la amiază 3 plese, c) la cină 1—2 plese.
Pachete de ale mîncării se permite elevelor să
primească numai la sărbătorile Nașterii Dom-
nului și ale Paștilor.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fieștecare
lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucție practică în cele economice, întru
cât instrucția de sub 1 lasă răgaz.

La cererile pentru primire au să se alătore:
extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată,
atestat medical despre sănătatea elevei, atestat
de vaccinare și revaccinare.

Rugărilor pentru primire au să se înainteze
Preaveneratului Consistor mitropolitan din Blaj,
alăturându-se la fieștecare o marcă de 45 fileri
pentru spedarea francată a rezoluției. Dela ru-
garca pentru primire nu sunt dispunzate nici ele-
vele, cari au mai fost în internat.

Blaj, 1 Iulie 1911.

Direcțiunea Internatului Vancean de fetițe.

Dr. Balázs Emil

Institut pentru consultațiuni medicale,
MIȘOARA, Városház-utca 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor
formațiuni cu aceleași raze. Electrofiză Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vin-
decarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m

Pentru boli cronice separat. (Curarisire specifică), consultațiunii dela 10—12 ore a. m. Con-
— — — — — sultațiunii le execută Dr. Kálmán Róth. — — — — —

Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

Cronică externă.

Agravarea conflictului marocan. Din Londra se anunță: Presa engleză anunță cu litere mari vizibile că primul ministru a adresat Germaniei o declarație serioasă, sau — cum spun unele ziare — un sfat.

Cu toate acestea se poate deduce din articolele în chestia marocană, că ziarele sunt mulțumite că primul ministru nu a spus ceva mai rău.

Numai puține ziare au curajul de a declara că discursul lordului Asquit a contribuit prea puțin la clarificarea situației și că puținul ce l-a spus nu e merit să îndreptățească tonul provocator pe care îl are o parte a presei londoneze față de Germania.

Se ignorează că primul ministru a dezavuat declarațiile ministrului Lloyd George.

Asquit a spus: „Conversațiuni au loc între Germania și Franța. Noi nu luăm parte la aceste conversațiuni pentru că obiectul lor nu atinge interesele britanice”.

Cum se potrivește aceste cuvinte cu amenințarea ministrului Lloyd George: „Să nu se creadă că Anglia va tolera să fie exclusă din aceste conversațiuni”?

În interesul păcii, Germania a căutat să nu dea nici o importanță acestei amenințări, dar presa engleză a fost aceea care i-a susținut seriozitatea.

Un glăs de admonestare în contra amenințării ministrului Lloyd George a pornit ieri și din partea membrului partidului Muncii, Mackdonald.

În „Daily Nems” discursul lordului Asquit e judecat cu seriozitate. Ziarul spune:

Discursul e binevenit, întru cât înseamnă o clarificare a orizontului politic. El spune precis:

„Dar cum se face că aceste conversațiuni la cari nu luăm parte, trebuie să ne intereseze totuși. Este oare în Maroc sau în Congo francez, la Agadir sau la Libreville, ceva care să atingă interesele noastre, chiar dacă Franța nu are nimic de zis în contra stabilirii Germaniei acolo?”

Răspunsul primului ministru este: „Numai în Maroc, pentru că chestia marocană este legată de greutate. În afară de Maroc însă, în vre-o altă parte a Africii de vest, nu ne vom gândi la un amestec, cât timp cei interesați direct se declară mulțumiți”.

Cu alte cuvinte Franța vrea să cedeze o parte a Congoului, nu avem nimic contra, dacă Franței îi este indiferent noi suntem mulțumiți.

*

Răscoala din Albania. Camera Comunelor — Sir E. Grey a declarat că revoluțiunea albaneză este o afacere internă a Turciei, însă ea interesează și pe celelalte națiuni, mai ales puterile vecine. Anglia nu poate ea cea dintâi să facă demersuri în vederea circumscrierii terenului turburărilor, ci numai să sprijine atari demersuri ale celorlalte puteri. Noi deplângem excesele întâmplare în Albania pentru că suntem amici sinceri ai noului regim. Guvernul din Constantinopol știe că sprijinul ulterior al opiniei publice depinde de faptul de va putea să stabilească ordinea în împărăție și să împlinească speranțele ce s'au pus în noul regim. Noi dorim stabilitatea acestui regim și întărirea autorității lui. (Apl). Nu ne putem gândi măcar să facem în Macedonia o intervențiune ca sub vechiul regim. Sunt convinși că puterile nu doresc acum să fie târâte într'o intervențiune față de Turcia. O asemenea intervențiune ar însemna distrugerea noului regim și schimbarea desăvârșită a politicii lui.

Continuând Sir E. Grey regretă desfășurarea lucrurilor în Turcia. Acest regret este împărtășit de către toți aceia cari nu urmăresc nici un scop politic în Turcia și care nu au nici o altă dorință decât de a vedea guvernul turc încoronat de succes, deoarece aceia simt că speranțele pentru viitorul Turciei depind de capacitatea de a suferi tot ceace s'a produs sub fostul regim.

Cu privire la situațiunea din Persia, a zis Sir Grey, noi nu putem interveni nici chiar în Persia de Nord, nici nu putem împinge pe guvernul rus la o intervenire.

Lupta a început în Persia. Pentru moment nu putem decât să urmărim cursul evenimentelor. Dar dacă urmările acestei lupte ar deveni mai neliniștitoare, vom avea poate a lua măsuri pentru a apăra viața și bunurile în locurile situate în sfera noastră de influință.

Salonic. — Comitetul revoluționar grec organizează o răscoală generală în Epir.

Mișcarea este condusă de 8 șefi de bandă, cari distribuie arme printre populație și vrea să arunce în aer căzărțile și clădirile publice.

Convocări.

Prin aceasta să convoacă adunarea de cerc ordinară a despărțământului Cluj al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” pe 6 August st. n. 1911 la ora 4 p. m. în comuna Pata în localitatea școalei române gr. c. de acolo, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin vice-președinte.
2. Raportul comitetului și al cassarului.
3. Alegerea unei comisii de trei pentru verificarea procesului verbal, pentru censurarea raportului și a rațiociniului și pentru candidare.
4. Raportul comisiei de sub p. 3.
5. Alegerea președintelui — director al despărțământului — și întregirea comitetului la locurile vacante.
6. Prelegeri populare anunțate la presidiu cu 3 zile înaintea adunării.
7. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală jubilară a „Asociațiunii”.
8. Fixarea locului adunării viitoare de cerc.
9. Propuneri.
10. Inchiderea adunării.

Cluj, 28 Iulie n. 1911.

Dr. Baziliu Bașiota,
vice-președinte.

Dr. Valentin Poruțiu,
secretar.

*

Filiala Reghinului a „Societății pentru crearea unui fond de teatru național român” își va ține

adunarea ordinară

în comuna Jabenita la 13 August a. e. n. în școala confesională gr.-or. la orele 4 p. m.

La această adunare sunt invitați membrii societății precum și toți sprijinitorii culturii române.

Program:

1. Deschiderea adunării prin președintele filialei.
2. Raportul comitetului și a cassarului.
3. Alegerea unei comisii pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor.
4. Eventuale propuneri făcute conform statutelor.
5. Seara la 8 oare reprezentația teatrală în pavilionul de vară a băilor din loc.

Cu această ocaziune se vor preda:

- a) „Ruga dela Chisătău” comedie populară într'un act cu cântece și joc de Iosif Vulcan.
- b) „Țiganul cătană” comedie populară într'un act de E. Suciu.
- c) Să vor cânta deosebite cântece populare de domnia Traian Vețan, Dumitru Cofar și Vasile Marele.

Prețul de intrare: Locul de șezut 2 cor., de stat 1 cor. de persoană.
Reghin la 27 Iulie 1911 n.

Sabin Popescu
secretar.

Iosif Popescu m. p.
președinte.

INFORMAȚII.

ARAD, 31 Iulie n. 1911

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță e neînsemnată scădere a temperaturii, cu ploi sporadice.

În Budapesta temperatura la amiază a fost de 22.6°; în Arad de 30° Celsius.

În Arad Sâmbătă seara o ploaie de vreo minute a adus pe câteva clipe răcoare. Noaptea risipit însă în curind și căldura continuă a fi goritoare.

— **Pentru inundații din Moldova** am primit dela Sabariensis suma de 5 cor. Tot dela Sabariensis am primit suma de 5 cor. pentru bustul lui Eminescu.

— **Inimi nobile.** Dela d. Iuliu Crișan și Beiuș am primit suma de 10 cor. pentru d. Alexandrina Mateiu din Graz. Suma acestor rezultate unei colecte făcute într'un cerc de prieteni.

— **Inscrierile la universitatea din Budapesta** pentru semestrul I 1911/12, vor începe la 15 Iulie și vor ține până la 15 Septembrie. La 14 Octombrie se mai pot face înscrieri pentru titlul adresate rectorului universității.

— **Pentru inundații din Moldova.** Din Iași mănăști se anunță, că astăzi, d. C. C. Dissescu ținut o conferință în sala hotelului băilor, despre „Secretul apelor minerale”. Produsul acestei conferințe este destinat ajutorării inundațiilor din Moldova.

— **Monument domnitorului Cuza la Ploiești.** Citim în ziarele din România, că s'a constituit un comitet de plocești, fără deosebire de partide politice, în frunte cu d. Dr. C. Vasiliu, pentru crearea unui monument marelui domn român Alexandru I Cuza.

— **Asociațiunea la Ciunga și Spălnaca.** În „Unirea” un raport mai lung despre activitatea ce s'au început în despărțământul Ciunga și Spălnaca. Se făgăduiesc și altele. Au fost părintele protopop al Uioarei, Emil Pop, d. Ștefan Roșianu prof. de teologie, adv. Dr. Iulian Rariu și tânărul scriitor, absolvent al teologiei Blaj, d. Alexandru Lupeanu.

— **Jean de Mitty.** Zilele trecute a murit în Paris un ziarist francez de seamă cunoscut sub numele: Jean de Mitty. Acesta era însă numai pseudonim, căci răposatul a fost un fiu de țară român și se chema după numele lui adevărat Mircea Barbu Ralea Goflineanu. Jean de Mitty a fost un apreciat ziarist parisian. În vârstă din urmă făcea parte din redacția ziarului „Le Figaro” de Paris. Moare în etate de 48 ani.

— **Scandal în biserică.** Duminică trecută a petrecut în biserică Luisa din Chalottenburg mare scandal. Biserica aparține unei comunități civile protestante, iar oficiul religios îl îndreptățește pastorul Kvaatz. Cum sunt multe căzărți în apropiere, comandantul s'a învoit cu el să se rugăciunile. În fiecare Duminică biserica e vizitată de numeroși soldați cari vin însoții de ofițerii lor.

Duminică trecută a ținut o predică past. Kvaatz, care întors dintr'un lung concediu ținut să se rostescă asupra cazului pastorului Jatho, osândit pentru vederile sale prea liberale în chestiile bisericesti.

La un moment dat, când pastorul vorbea pre cuvântul Domnului, ofițerii s'au ridicat în mod tentativ dela locurile lor și au făcut semn unii altora să părăsească și ei biserica. Faptul a produs o senzație, dar toți civilii au rămas la locul lor fără de trei femei, cari au urmat pe militari.

Ceea ce a scandalizat pe militari, e faptul

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 8

înainte: KAROL ELISCHER

export de cărouri afumate, cârnățării și sala m. Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco

păstorul Kvaatz vorbind despre „cuvântul Domnului”, a zis: „Ce e cuvântul Domnului?” Unii spun că Biblia, care reproduce exact cuvântul dumnezeirii. Aceasta e concepție veche, noi credem că în Biblie e cuvântul Domnului numai intru cât oamenii, cari au scris-o au avut în sufletul lor inspirația divină. Fiind dar scrisă de oameni, Biblia e o operă omenească.

— **Dr. Gheorghe I. Stoian**, medic cercual în Bran, a repunzător la 28 Iulie n., în vîrstă de 33 ani.

— **Nuțu Leucucița**, student comercialist a repunzător în Șimand la 29 Iulie n., în vîrstă de 18 ani.

Odihnească în pace!

— **Bandă de hoți la Botoșani**. Din Botoșani se anunță: Autoritățile civile din localitate, a cerut pentru prinderea fioroasei bande de tâlhari care a făcut numeroase victime în județul nostru, și concursul regimentului local de cavalerie, care a trimis două escadroane în urmărirea hoților.

Vineri noaptea patru soldați, sub comanda dlui maior Ghigort, mergând în recunoaștere cu două căruțe spre comuna Vlădeni, au fost somați în dreptul pădurii dela Baisa să oprească căruța. D. maior Ghigort neștiind că în pădure se aflau postați mai mulți jandarmi rurali, cari au făcut somația, drept răspuns a tras mai multe focuri de revolver în acea direcție, rănind grav în abdomen pe sergentul rural Gheorghe Lazăr. Căruța în care se aflau apoi soldații a dispărut apoi în goană.

Ceilalți jandarmi postați în apropiere, auzind detunătura, au venit în ajutorul nenorocitului Gheorghe Lazăr, o victimă a datoriei, transportându-l în stare gravă la spitalul Sf. Spiridon din localitate.

Medicii nu prea au speranțe că nimitul sergent va scăpa cu viață dat fiind temeri că glonte de a atins și ficatul, ivindu-se astfel complicațiuni fatale.

Până acuma nu s'a putut da de urma hoților, cari continuă să jefuiască ținuturile lipsite de paza militară. Astăzi au sosit numeroși agenți ai siguranței capitalei din localitate pentru a se pune și dășii în urmărirea bandiților.

— **Mulțămită publică**. In numele bisericii gr. or. rom. din Somosheș exprim mulțămită dșoarei Emilia Selegian din Șepreus, pentru urătoarele donațiuni:

1. Periniță de catifea, lucru de mână, pentru ingenunchiat.

2. Două măsurite pe prestol, una dantelă, una de lână țesătură frumoasă. — Toate în preț de 40 cor. Somosheș, la 29 Iulie 1911. Simeon Buleu, preot ort. rom.

— **Logodnă**. Virgil Lugojan din Șomosheș s'a logodit cu Elena Boitin din Nădlac.

— **Sonde în flacări**. Din Ploiești se anunță: Vineri noaptea sondele productive 17 și 18 proprietatea dlui D. Sfetcu din comuna Băicoi, luând foc, au ars cu desăvârșire. Focul comunicându-se la sonda Nr. 14, proprietatea dlui Jean Gant și la casa locuitorului S. Soare, distrugându-le cu desăvârșire.

Până în prezent nu s'a putut stabili cauza incendiului. Victime de persoane nu sunt. Parchetul a ordonat o anchetă.

— **Procesul Holtzer**. Fostul negustor Holtzer Mihály din Arad, acuzat că a falsificat mai multe polițe, a fost tras Sâmbătă la răspundere de tribunalul din Arad. Procesul s'a terminat Sâmbătă cu condamnarea lui Holtzer Mihály la 2½ ani de temniță.

Fiul său, Holtzer Iozsef, acuzat că ar fi știut despre manoperele tatălui său, a fost achitat în lipsă de dovezi.

— **Stingerea focului din Moreni**. Sunt aproape cincisprezece zile, de când a izbucnit groaznicul incendiu la sonda Nr. 7, proprietatea societății „Astra” din Moreni. Această sondă, devenită faimoasă prin marea bogăție de țigeci, — arunca zilnic sute de vagoane — a ars neconținut în tot acest interval.

După comunicările mai noi, au fost zile în cari pagubele au trecut peste suma de o sută mii de lei. Astfel că astăzi, pagubele sunt evaluate la marea de peste un milion de lei.

După atîta timp îndelungat de continuarea focului, eri s'a comunicat, că incendiul a fost potolit.

— **Lupte sângeroase în Portugalia**. Din Lisabona se telegrafiază: O luptă sângeroasă a avut loc la Lobrigo, lângă Ragoa, între regaliști și republicani. Lupta s'a dat în jurul cadavrului șefului republican Costa, care fusese înjunghiat dela spate. Plânsetele și țipetele femeilor și copiilor adunați în jurul combatanților contribuiau la majorarea panice. Trupele chemate în ajutor numai cu greu au putut restabili orinea. Sunt 4 morți și 44 răniți, între cari 14 mai grav.

Poliția a arestat 100 persoane.

— **Isac modernul**. In numărul de Duminecă al ziarului ungurese „Világ”, un suspect „corespondent special din Cluj” cearcă să ne înjure pe o temă foarte simpatcă nouă. Cică noi l-am nedrețit pe „tinărul scriitor modern” Emil Isac din Cluj, care se prezintă între noi Români, aici în „răsăritul făr' de soare” întoemai ca Ady Endre, scriitorul ciudat al Ungurilor. Dar nu numai atât. Cică noi l'am fi tratat pe simpatcicul cântăret al absintului și cu niște epitete foarte urite, ca de pildă „pore literar”. Ei bine, chestia cu nedrețitirea mai suferă o leacă de discuție, dacă suferă, dar cea a „porcului literar”, de loc. D. „corespondent special din Cluj” scrie un neadevăr afirmând astfel de lucruri și noi trebuie să-l tragem binisor de urechiuse dacă se poartă așa. Noi nu-l dușmănim pe Emil Isac, ci dimpotrivă, avem față de el niște atitudini mai mult glumete, cari ne produc nouă și cititorilor noștri destul haz. De unde până unde: „pore literar”?

Dar mai interesant este „corespondentul special”, în care noi tare-l bănuim pe însuși bardul nostru, când scrie că „Tribuna” reprezintă retrogradismul (asta n'o mai știam!) în viața noastră publică, iar „Românul”... (a-ți auzit?) „Românul” este oglinda modernismului, a politicii progresiste și a literaturii românești moderniste. Ei, vedeți, ce belea a căzut pe capul nostru?! Suntem retrograzi. Dar ce retrograzi?! Suntem „naționalisti români șovini și ultraști”. Pe când „Românul”, vedeți, „Românul” e modern lucru mare. Dacă așa stăm, atunci e bine. Nu dorim reclama unor colaboratori atât de talentați și moderni. Nu-i așa dle Goldis?!

x **Noutăți de ridicul, geante de mâni, cofere, articole de sport, rachete pentru tenis, bile și nețua, fotbal, mingii, bastoane, parfumuri, apă de Coloniri apă de păr, praf de dinți, săpun, perii, pieptene și articole de modă se află cu prețuri moderate la Hegedüs Gyula, Arad Andrassy-tér 15.**

x **Anton Petroff**, succesorul Ioan Wonka. Timișoara-Cetate, str. Szilágyi 13. Atragem atenția On. public cititor asupra inseratului firmei de mai sus din numărul nostru — care desface cele mai bune pian, ale diferitelor fabrici streine, renumite. Recomandăm această firmă ca demnă de încredere.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I
In fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

6 August n.

Firul de sus: Intelectualii români din Firul de sus și jur invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce o va aranja cu prilejul adunării generale a despărțământului Turda al Asociațiunei la 6 August e. n. în localul școlaei române din Firul de sus. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie până la 4 membri 3 cor., dela 4 membri în sus de fiecare membru 1 cor. Viptualele sunt conerezute stimatelor familii. Venitul curat e destinat fondului bisericeii ce se va edifica.

ECONOMIE.

Sistemele de arendare aplicate pe moșiile Academiei.

— Studiu economic de Dr. D. Busuiocescu. —

O lucrare de preț, care pune în evidență sistemele de arendare aplicate pe moșiile Academiei, aruncă o lumină asupra celei mai ardente chestii

a țării românești, asupra chestiei agrare, explică în mare măsură și cauzele răscoalei din 1907. Ca o ilustrare spicuim câteva date din lucrare.

Până la 1906 Academia română își arendează cele 12 moșii în extensiune de 13.180 Hec. singuraticilor arendași, cari urmărind numai interesele lor personale secătuiau pământul și exploatau fără milă pe țărani învoșiți pe moșii. Deși arendarea moșiilor avea loc prin licitație publică și prin urmare pe lângă cel mai înalt preț posibil, totuși arendașii subarendau țărănilor pe lângă un beneficiu de 41.18% până la 262.50%. In anul 1906 calculându-se venitul curat posibil de pe moșiile „Otelcișu” și „Moara Grecilor”, s'a constatat că prețul de arendare oferit de arendași întrecea suma venitului curat cu 7.50%—13% și 50% până la 62%.

Cum era posibilă o subarendare țărănilor pe lângă un câștig de 41.18%—262.50%, decât pe lângă cea mai condamnabilă exploatare a brațelor muncitoare?

Aceste triste constatări a îndemnat Academia să impună anumite obligațiuni arendașilor față de țărani. Sistemul acesta de arendare e însă foarte greu de aplicat, e mai mult de tranziție.

Al treilea sistem de arendar pentru care militează cartea dlui Dr. Busuiocescu, e arendarea directă la țărani, în loturi și bani. Mai înainte țărani învoșiți plăteau chiria pământului arendat în bani, în dijmă și muncă. Arendașii socoteau prețul muncii sub prețul târgului, și în felul acesta storeceau pe țărani învoșiți. Se adaugă faptul că țărani neavând pământ, erau siliți să primească condițiile cele mai grele. Li-se împărțea pământ de calitate inferioară, terenurile bune păstrate fiind pentru arendași, li-se măsura rău pământul, li-se făceau nedrețități la dijmuit și câte alte neajunsuri.

Prin sistemul de arendare direct s'a pus capăt multor nedrețități. Prețurile de arendare plătite de țărani arendașilor pentru acelaș fel de teren erau cu 4%—52.94% mai ridicate pentru terenurile de cultură și cu 9.09%—23.57% mai ridicate pentru terenurile de fâneațe, decât prețurile plătite Academiei.

Academia română, cu toate că prin întreținerea unui personal mai mare de administrație și-a urcat spesele, totuși a realizat cu sistemul acesta un venit curat de 18.99% superior celui din perioada de arendare la o singură persoană.

Țărani au ajuns într'un număr mare la pământ, și prin planurile de agricultură impuse de Academie li-se face educația pentru o cultură rațională a pământului. Academia nu permite ca în doi ani succesivi să se samene acelaș fel de sămănături, îi constrînge la rotațiunea culturilor, la cultivarea zarzavaturilor și fâneațelor, cu toată rezistența țărănilor la început, sistemul acesta a dat rezultate admirabile, și țărani au înțeles în urmă, binefacerile acestui sistem.

In răstimp de trei ani numărul vitelor și al instrumentelor agricole a crescut pe moșia Roșiori, cu un procent de 51.79% pentru vaci, 325% pentru boi, iar pentru instrumentele agricole dela 106.06% până la 560%.

D. Dr. Busuiocescu insistă cu căldură pentru acceptarea acestui sistem de arendare la toate moșiile mari din România. In felul acesta ar reuși să se ridice țărănimea din starea de iobăgie economică în care a zăcut până acum și s'ar delătura arendașitul, aceasta întinsă plagă a țării Românești. Din 3,977.190 h. întindere cultivabilă a moșiilor mai mari de 80 h. numai 41.32% sunt căutate în regie, iar restul de 58.68% sunt arendate, și încă în mare parte la străini. Dintre 1,200.000 capi de familie, cari trăiesc din agricultură, 280.000 capi de familie nu au pământ de loc, 875.000 nu au pământ îndestulător pentru existență și numai restul 45.000 capi de familie, adică 6% dintre muncitorii de pământ, cât e absolut necesar pentru existență. Această inegală situație și dependență economică, a făcut posibilă exploatarea țărânimii din partea arendașilor și a avut de urmare răscoalele din 1907.

Din faptul acesta izvoarește importanța cărții dlui Dr. Busuiocescu, care militează pentru sistemul de arendare directă a pământului la țărani, și indică calea, pe care s'ar putea deslega chestia agrară în România.

„Revista Economică”.

A. Esca.

Instrucțiuni pentru prevenirea și combaterea tortelului (cuscutei).

Tortelul este o buruiană rea, care atacă și la noi ca și aiurea, în special lucerna și trifoiul. Se înmulțește foarte repede și înclăstează cu firele lui lucerna împrejurul căreia se răsucesc, sugându-și hrana după cum vâscul trăiește, sugând măsăga arborilor de pădure. Vetrele de torte sunt de culoare galbenă deschisă; firele lui se aseamănă cu firele de borangic gros, ceea ce a făcut să i-se zică „mătășică”. Se mai numește în unele locuri „iarba broaștei”, „râia lucernei” sau „gălbază”. Pe locurile cari au deja tortel, semănătura de lucernă este atăcată îndată ce răsare și nu întârzie să o distrugă.

Mijloacele de a ne apăra sunt următoarele:

a) Să nu sămănăm lucerna pe locuri ce în ultimii 3 ani au fost ocupate cu lucernă bolnavă de tortel. Expirând acești 3 ani și înainte de a sămăna, locul ogorât și adânc lucrat.

b) Să avem o sămânță cât se poate de curată, garantată ca fiind lipsită de tortel.

c) Trebuie cu totul înlăturată sămânța recoltată din lucernele bolnave de tortel.

În cazul când avem lucerniere sau trifoiși infectate de tortel, trebuie să luăm măsuri pentru a-l distruge. Distrugerea se face în modul următor:

a) Se topește în 100 litri apă 5 kg. de piatră vântată (Sulfat de cupru) sau 10 kg. calaican (sulfat de fer.)

b) Cu o stropitoare de vie, sau cu o stropitoare comună de grădină, având ciurul cu găurele mici și dese, se stropesc de două ori, a interval de trei zile vetrele de lucernă necosite (nu trebuie cosite).

Zeama de mai sus, arde lucerna împreună cu tortelul, care se usucă până la adâncimea rădăcinilor.

c) Uscătura se cosește și i-se dă foc.

Costul unui asemenea tratament este neînsemnat, ajungând 100 de litri de zeamă pentru un teritoriu de 1000—2000 metri pătrați.

Ar fi de dorit ca distrugerea să nu se facă numai de un singur proprietar de trifoiși, ci în același timp de mai mulți proprietari învecinați, dat fiind că sămânța de tortel se răspândește cu ajutorul vântului etc. delă un loc molipsit la locurile curățite deja, așa încât numai o distrugere generală și radicală va putea asigura prosperarea acestei culturi, indispensabile în gospodăria proprietarilor și țăranilor noștri. **I. Delin.**

Stipendii pentru tinerii meseriași și comercianți. Camera comercială și industrială din Brașov, ne vestește, că împarte 3 stipendii pentru

industriași (meseriași) tineri și 1 pentru un comerciant tânăr, în suma de câte 500 cor.

La stipendiile acestea pot concura meseriași, resp. comercianți tineri, cari au locuință stabilă și sunt născuți în cercul camerei, care cuprinde comitatele Sibiiu, Brașov, Făgăraș și Târnava-mare.

Stipendiile pentru meseriași se dau la astfel de tineri silitori, cari voiesc să-și lărgească cunoștințele de specialitate, câștigate până acum, prin cercetarea unei școale de specialitate pentru industrie.

În rugare să se pună numele, locuința, starea familiară, apoi ramul ales de el și planul amănunțit asupra căii pe care crede a se putea perfecționa (desăvârși). Mai departe trebuie să dovedească concurenții cunoștințele de limbă și să adaugă la rugare atestatul de botez, atestat școlar și cel doveditor al ocupațiunii lor de până aci, cum și testimoniu de moralitate delă comuna politică competentă.

Concurenții, cari doresc să cerceteze academia comercială sau școala comercială superioară, au să arete etatea (vârsta), starea familiei lor, apoi planul cum cred să-și valorizeze mai târziu cunoștințele câștigate în interesul comerțului indigen; asemenea sunt a se produce atestate despre studiile absolvate și despre cunoștințele de limbă.

Rugărilor tuturor petenților trebuie timbrate pentru fiecare coală cu timbru ungar de câte 1 cor. și sunt a se înainta camerei cel mult până în 15 August n. e.

Industriași (meseriași) provăzuți cu stipendii trebuie să se oblige în scris, că mai târziu se vor așeza în patrie, iar comerciantul că mai târziu se va pune în serviciul comerțului din patrie, fără privire, că ocupă post în străinătate sau în patrie; neîmplinind îndatorirea aceasta cei împărțâșiți cu stipendii vor trebui să restituie stipendiile primite.

E interesul nostru național ca la aceste stipendii să reflecteze cât mai mulți din tinerii noștri meseriași și comercianți.

Sibiiu, 23 Iulie 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”.

Vic. Tordășianu,
prez.

Stefan Duca,
notar.

POȘTA REDACȚIEI.

V. S. *Gleichenberg*. Sertarele ne sunt pline, suntem nevoiți s'o amânăm deci. Pentru broșuri adresează-te tipografiei „Neamul Românesc”. Noi nu mai avem nici una. Salutări.

Poșta Administrației.

Rugăm pe d. preot, care a trimis în 10 Iulie din Panciova o epistolă recomandată pe adresa „Galenus” să ne comunice adresa, primind epistola dânsului prea târziu.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna” institut tipografic, Nichin și ...

REISZ

MIKSA

fabrică de

MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

GRUBER DEZSO

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészl«

Noutăți în pălării de domni și copii, albituri, cravate și totfelul de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștiințios!

Leon Tolstoi.

73

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Pierre simțea că el era centrul acestei lumi, și faptul acesta îl îmbucura și-l stânjenea tot odată.

Deodată o voce, o voce cunoscută lui, îi vorbi pentru a doua oară, dar Pierre era prea preocupat ca să priceapă ce i-se spunea:

— Te întreb când ai primit cea din urmă scrisoare delă Bolkonsky? îl întrebă pentru a treia oară prințul Vasile. Dar ce distrat ești, scumpul meu!

Prințul Vasile zâmbi, și Pierre văzu că toată lumea le zâmbea, lui și Elenei.

— Ei bine, de vreme ce o știți cu toții, își zise el, e adevărat! Și el surise cu surisul lui copilăros. Elena zâmbi și ea.

— Nu vrei să-mi spui când ai primit această scrisoare? De unde era datată: din Olmütz? repetă prințul Vasile.

— Da, din Olmütz! răspunse Pierre cu un suspin. După supeu, Pierre își conduse dama, după ceilalți în salon.

Câțiva mosafiri începură să se retragă și, ca și cum n'ar fi vroit s'o smulgă pe Elena, delă o ocupație serioasă, o opriră de a-i conduce la ușă.

— Imi pare că vă pot deja felicita! zise Ana Pav-

lovna prințesei, sărutând-o cu putere. Dacă n'as avea migrenă, aș mai fi rămas.

În timp ce mosafirii se retrăgeau, Pierre și Elena rămăseră multă vreme singuri în salonaș.

În săptămânile din urmă Pierre avusese de multe ori prilejul să rămână singur cu ea, dar nici odată nu-i vorbise de amor. În seara aceea simți că era nevoe s'o facă, dar îi era rușine.

Dar cum nu putea rămânea mut, el o întrebă dacă era mulțămită de serată. Elena îi răspunse cu simplitatea ei obișnuită, că ziua ei, din acest an, fusese una din cele mai plăcute.

Prințul Vasile se apropie de Pierre cu un pas lenes. Pierre se ridică și spuse că orele erau înaintate. Prințul Vasile îi aruncă o căntătură severă și întrebătoare, ca și cum n'ar fi auzit bine, dar numai decât chipul îi făcu să se așeze lângă dânsul pe canapea și îi zâmbi prietenos:

— Ei bine, scumpă Eleno, se adresă el numai decât fiicei sale.

Când prințul Vasile se întoarse în salonul cel mare, prințesa vorbea tocmăi cu o doamnă în vârstă.

— Fără îndoială, spunea ea, partida e strălucită, dar fericirea, scumpa mea...

— Căsătoriile se hotărâse în ceruri.

Prințul Vasile trecu pe lângă cele două femei, fără a lua seama la ele, și se așeză pe divan. El închise ochii, ca și cum ar fi dormitat, dar se sculă numai decât.

— Alino, spuse el soției lui, du-te vezi ce fac.

Prințesa trecu în fața ușii, și aruncă o privire indiferentă în salon; Pierre și Elena stau de vorbă ca mai înainte, alături unul de altul.

— Mereu acelaș lucru! făcu prințesa.

Prințul Vasile se posomorî. El se scutură, își dete capul pe spate și intră în salonaș cu aerul hotărît. El se apropie de Pierre atât de vesel și cu aerul atât de solemn, încât tânărul, la vederea lui, se sculă speriat.

— Slavă lui Dumnezeu! zise prințul Vasile, nevastă-mea mi-a spus totul.

El îl înconjură pe Pierre cu un braț și-l trecu pe cellalt la cingătoarea fiicei sale.

— Elena, scumpa mea copilă, sunt foarte, foarte fericit.

Glăsul lui tremura.

— Pierre, l-am iubit pe tatăl tău... Ea îți va fi o soție bună... Domnul să vă binecuvinteze.

El își sărută fiica și-l sărută din nou pe Pierre; lacrimi adevărate îi udau fața.

— Prințeso, vino, strigă el.

Prințesa intră și începu și ea a plânge. Bătrina doamnă cu care stătuse de vorbă, își ștergea și ea ochii. Cu toții îl sărutară pe Pierre și el sărută de mai multe ori mâna Elenei.

După o jumătate de ceas îi lăsară din nou singuri. El ținea mâna logodnicei lui și privea la gâtul ei frumos, care palpita.

— Eleno... făcu el deodată, și se opri numai decât.

Știa el că obiceiul era să se spună ceva în împrejurări de acestea, dar nuși aducea aminte ce trebuie a spune. El o privi drept în ochi și ea se apropie de dânsul, cu chipul rumen.

— Ah! făcu ea, scoate asta... și cu mâna îi arătă ochelarii.

(Va urma.)

de păstrare societate pe acții din Szászkabánya.

Convocare.

P. T. domni acționari ai institutului »Cassa de păstrare societate pe acții din Szászkabánya, se convoacă la

Adunarea generală extraordinară

care se va ținea în Szászkabánya, în localitatea institutului, Duminecă, în 20 August st. n. la 2^{1/2} ore d. a.

OBIECTUL:

1. Fuzionarea institutului nostru, cu institutul de credit și economii »ASTRA« în Szászkabánya.

2. Emisiunea a IV-a de acții.

Din ședința direcțiunii, ținută la 28 Iulie 1911.

Directiunea.

Case de cumpărat

Vârșet cu prețul dela 2000 până la 10000 coroane. Doritorii să se adreseze lui

Jivu Miu,

Vârșet (Versec) Fonó-u. 13.

0 prăvălie

Directă cu casă împreună se află de vânzare. Pentru cumpărare trebuie 20.000 Cor. — Informațiuni mai de aproape la Pollák Lipót, Fönlak (Temesmegye).

Se caută

un candidat de avocat

practică. — A se adresa avocatului:

Kozma Antal, Körösbökény (Aradm)

Un commis,

practică bună în branșa de manufactură și aplicare, sub condițiuni favorabile, la Ioan Comșa & Fiu în Săliște (Szelistye).

Bicicletele de re-nu memondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Stefan Fekesházy

institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică

Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de branșa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică

de totfelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta

la „Librăria Tribunei”.

»DEGANIN« contra gândacilor!

Bucurate doamnă dragă!

că în curând nu vei mai avea gândaci (șvabi) în bucătărie, deoarece firma românească

F. A. DEGAN, din Fiume

(Postafiók Nr. 163)

a inventat un prav nou »DEGANIN« care e cel mai bun și pe toți îi omoară. Costă 1 kgr. numai 3 coroane. Mai puțin de un jumătate kilogram nu se trimite. Porto costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma susnumită.

Dacă comanzi 4 kgr. de cafea atunci cere și un kgr. »DEGANIN« căci 5 kilograme se trimit franco.

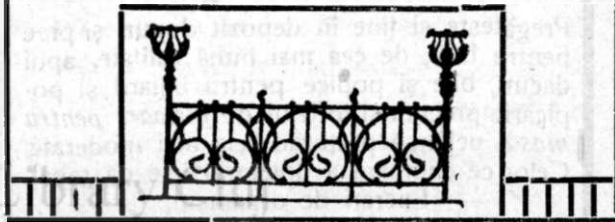
În Fiume toți vorbesc de pravul »DEGANIN« căci l'au probat cu mare rezultat. Cere gratis și prețurent românesc pentru cafea bună!

»DEGANIN« cu mare efect!

Traian Turturean

lăcătuș artistic și pentru zidiri în Bistrița.

Primește ori ce lucrări de branșa aceasta precum: strângerea cu fer a zidurilor, pregătirea de porți și garduri de fier, balcoane, trepți, îngrădiri de morminte, cămine și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efectuare totfelul de reparaturi atingătoare în branșa aceasta pelângă prețuri ieftine și serviciu pu actual.

Aszódy Mihály

importor de cafea, anunță că cafeaua s'a ieftinit.

Vând cafea din magazinele mele din Triest și Fiume, l'ferind-o la stațiunea respect vă cu următorul preț:

Cafea, boabe mari, prima calitate	1 kgr.	1 fl.	72
Cafea Cuba tare	1	1	20
Cafea Cuba Rio	1	1	02
Cafea Santos	1	—	60
Cafea Santos fină	1	1	10
Cuba Portorico	1	—	95
Domingo	1	1	15
Salvator	1	1	16
Cafea Scant	1	—	76
Cafea Victoria	1	—	88
Cafea scursă în vapor fină	1	—	98

Prețurile sânt de a se înțelege la 100 kgr. Liferare franco.

FABRICA DE BRÂNZĂ

TRANSILVANIA

CLUJ

PIAȚA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).

Recomandă fabricatele sale, calitate bună:

Brânză săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf

Brânză săcuiască 1—2 kg. în burduf

Brânză săcuiască 4—10 kg. burd. mare

Brânză săcuiască 5 kg. în lemn

Brânză săcuiască 10—15 kg. în lemn

Caș de Cluj format de țigle, pe lângă prețurile cele mai moderate.

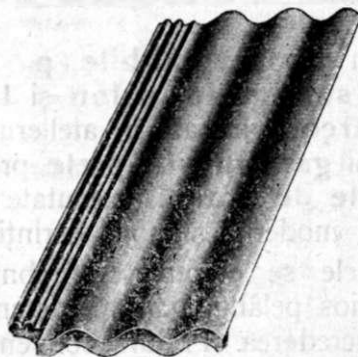
Catalog gratuit.

Telefon No 316.

Reiber István

antreprisă de betonare și pavare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe acții în

— Timișoara, Gyárvaros, Uri-utca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pietrării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri reduse și în orice cvant, la comande cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospecte de prețuri la dorință gratuit. Toate comanda să se adreseze la firma de mai sus.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

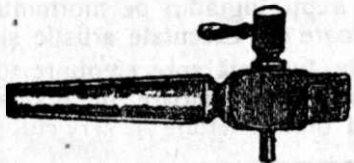
AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

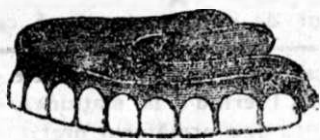
Pregătește totfelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puteri de mașini în Brașov, Strada Lungă No 27.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicarie precum și totfelul de picioare pentru masă, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat. — Lucrări de ornament. —

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

Márton Tamás

atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și fabricare de cuțite în Marosvásárhely,

Piața Petőfi-tér No 1.

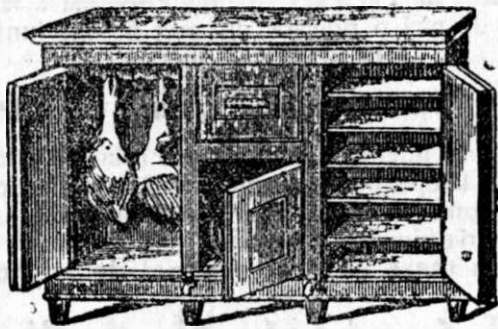
Se recomandă pentru pregătirea și ascuțirea oricărui soi de cuțite, ca cuțite pentru căsăpie și bucătărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pe lângă prețuri convenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a șase brice, barbierilor le socotesc taxa numai — pentru cinci. —

DERERA EDE

SUCCESSORUL LUI RADOCSAY
Timișoara-Cetate, Piața Lendier 1

Mare depozit în dulape frigorifere, mașini pentru înghețată și unt, mase de bucătărie și spălat (patentate), aranjament de aluminiu pentru bucătărie și unelte de aramă, tinichea și cu smalt. Depozit pentru meseriași. Fabricații de mâna întâi pe lângă prețuri ieftine și fixe.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,

croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat asortat cu stofe din țară și străinătate, lucrează totfelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

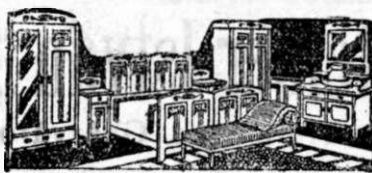
Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi fémegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-v. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u 17.

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrate în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. — Comandele se efeptuiesc grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Mme Elise Weissberger

mare depozit de corsete,
Timișoara—Temesvár—Józsefváros
Strada Kossuth Nrul 15.

Fabricațiuni proprii.

Corsete moderne se pregătesc după măsură, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Mare asortiment în cordoane de dame.

Primesc reparaturi de branșe.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului în loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și **reparări de** lucrări ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclete, gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efeptuiază repede și prompt.

Urmașul lui Gustav Novák

pălărier

și magazin de modă bărbătească
Timișoara-Josefin
Strada Ludovic Kossuth No 17.

Cel mai mare magazin de

pălării moderne

pentru domni și copii, precum și în articole de modă bărbătească și chipie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu prompt.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede și ieftin. — Serviciu conștiințios. —

Krämer Károly

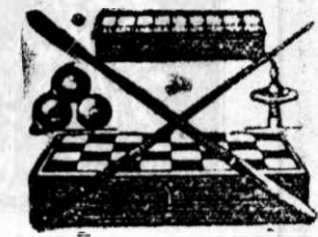
strungar
Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

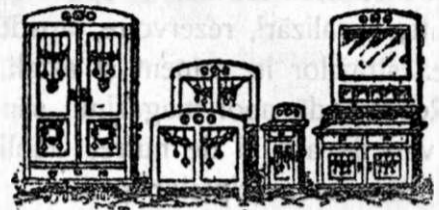
Obiecte admirabile.

Mașazin de mobile.

IOSIF HACKLER

tâmplar de mobile și edificii
LUGOȘ, Strada Făgetului No 91.

Primește orice lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă
ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —
ghete grata
moderne p. bărbați, femei și copii.

galoși, ghetecomoade și p. gimnastică. — Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghetec și creme excelente.

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave le pregătesc după măsură. — La comanda din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

: In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pe lângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Soc. pe acții de producerea lemnului Budapesta
(Fatermelő Részvénytársaság Budapest)

Fabrică mecanică de butoaie

BROD (Slavonia).

Expedează tot felul de butoaie din lemn de stejar și calitate bună, cu prețuri moderate.

Oferte primește

Societatea pe acții pentru producerea lemnului

Agentura centrală: Budapesta, str. Nádor 19.

Uzina Brod (Slavonia).

Funăria cea mai mare din **Joanovics János**. Totfelul de Ungaria sudică — este a lui funii de cânepă, de fir, brâcii, legătoare. Așezare și scurtare de funii de cânepă pentru transmisiuni. — Lugoș (Lugos). Atelierul: strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii :

Funii pentru trăsuri (pentru sân), legătoare de snopi, funii pentru boi, opritoare ștreanguri, hamaouri, mreje p. pescărie, rețele pentru cai etc.

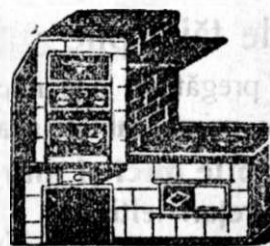
Torturi pentru țesături, brâuri de cânepă și de jută (pânză), bătaoare de cânepă, pânze (Pack) țesături, saci de cânepă, pânză și jută, pânze impenetrabile, sbiciuri, cerși și codoriști etc. etc. Serviciu prompt

CARL GÜRTLER

Iăcătuș artistic și pentru edificii
SIBIU Str. Elisabeta 26

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în modul cel mai succes. Paratonere și montarea lor. Instalațiuni de apă lucte, closete, baie, introducerea electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc. Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior.

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Koloșvár, Piața Mátyás király-tér No. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Koloșvár, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Societatea pe acții transilvăneană

Vereinsbank

se recomandă la executarea legării caselor, la canalizarea orașelor, reconstruirea latrinelor, apoi la lucrări de beton și poduri betonate, canalizări, rezervoare, apaducte, fundamente mecanice, pavarea străzilor în ciment și asfalt, podini de beton și teraso.

Recomandă apoi magazinul său bogat în tuburi de ciment, plăci, van de apă și de nutreț, plăci de ciment la coperirea caselor, cementarea criptelor ș. a.

Vinzare de Cement-Portland. Lucrări după proiecte.

BIROUL:

»Societatea pe acții transilvăneană Vereinsbank«
Sibliu, Fleischergasse Nr. 17. și Saggasse Nr. 27.

Haas = Károly

primul armurar și optician din Szabadka, Egres-u. (Uri Kasinó).

Mare asortiment de **arme și biciclete**

de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot felul de **reparaturi** de arme de orice soi, mașini de cusut, biciclete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic

Cluj—Kolozsvar,

Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: **casce de bani, biciclete,**

mașini de cusut, gramofone și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea soneriilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Ioan Haag

tăietor de pile

Timișoara-Josefin, Fröbel-u. 48.

Recomandă ferarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile

bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate ș. a.

Primește spre scobire **pile mici și mari** vechi și noi, pe lângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și prompt

La 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instructorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane

Versecz, Temesvâr-u. 20.

Primește spre executare, conform planșelor **aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericești** apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransă aceasta precum și pararea și vopsirea de nou a monumentelor de asemenea și orice **icoane bisericești**. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincie merge pe — — — speșele mele proprii. — — —

Exe ție promptă. Serviciu conștiințios

Telefon interurban 557.

Piane, pianine, harmonici și timbale

fabricate moderne asemenea celor mai renumite fabrici străine, liferează și garantează întâia și cea mai veche fabrică de piane din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesorul

Timișoara—Temesvár—Józsefváros.

Strada Szilágyi Nr 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie)

Piane și pianine se închiriază

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în **Kolozsvar, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin** înregistrat și provăzut cu **cuptoare din țară și străinătate**, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvar.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„TRIBUNA POPORULUI”
FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

Pe un an 4 Cor. Pentru România și America:
Pe un jumătate an 2 Cor. Pe un an 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.